

Schothorst Feed Research

Bert Veldman

**Implicaties voor varkens en pluimvee
van besmetting van voeders
met mycotoxinen**

Aandachtspunten

- **Mycotoxinen in grondstoffen**
- **Mycotoxinen en metabolisme, diergezondheid, zoötechnische prestaties**
- **Overdracht mycotoxinen naar dierlijk product**

Mycotoxinen in de dierlijke productieketen

Keten

gewas

grondstof

voer

dieren

dierlijke producten

consument

Risico

schimmelinfectie, mycotoxinen,
opbrengstverlies

idem, voederwaarde

idem

diergezondheid en -prestaties

mycotoxine residuen

gezondheid

Mycotoxinen in grondstoffen voor varkens en pluimvee (gem./max. in $\mu\text{g}/\text{kg}$)

AFB1: maïs (3,3/115), maïsglutenvoer (1,8/31), kokosschilfers (11/72), zonnebloemzaadschroot (3,9/76)

DON: tarwe (324/7695, tarwegries (119/1060), gerst (105/1284), maïs (505/2578), maïssilage (917/4618)

T-2: gerst (9,4/197), tarwe (4,7/125), erwten (5,6/56)

Mycotoxinen in grondstoffen voor varkens en pluimvee (gem./max. in µg/kg)

ZEN: maïs (88/2080), maïssilage (72/620),
tarwe (67/1036), sojahullen (294/1350),
sojaschroot (88/860)

OTA: gerst (4,2/79), erwten (2,2/40), tarwe (3,3/106)

Moederkoren: triticale, rogge (0,05%)

Effecten mycotoxinen op metabolisme

AFB: metabolieten binden aan DNA, RNA, eiwitten ® orgaanschade

OTA: remt mitochondriale ademhaling

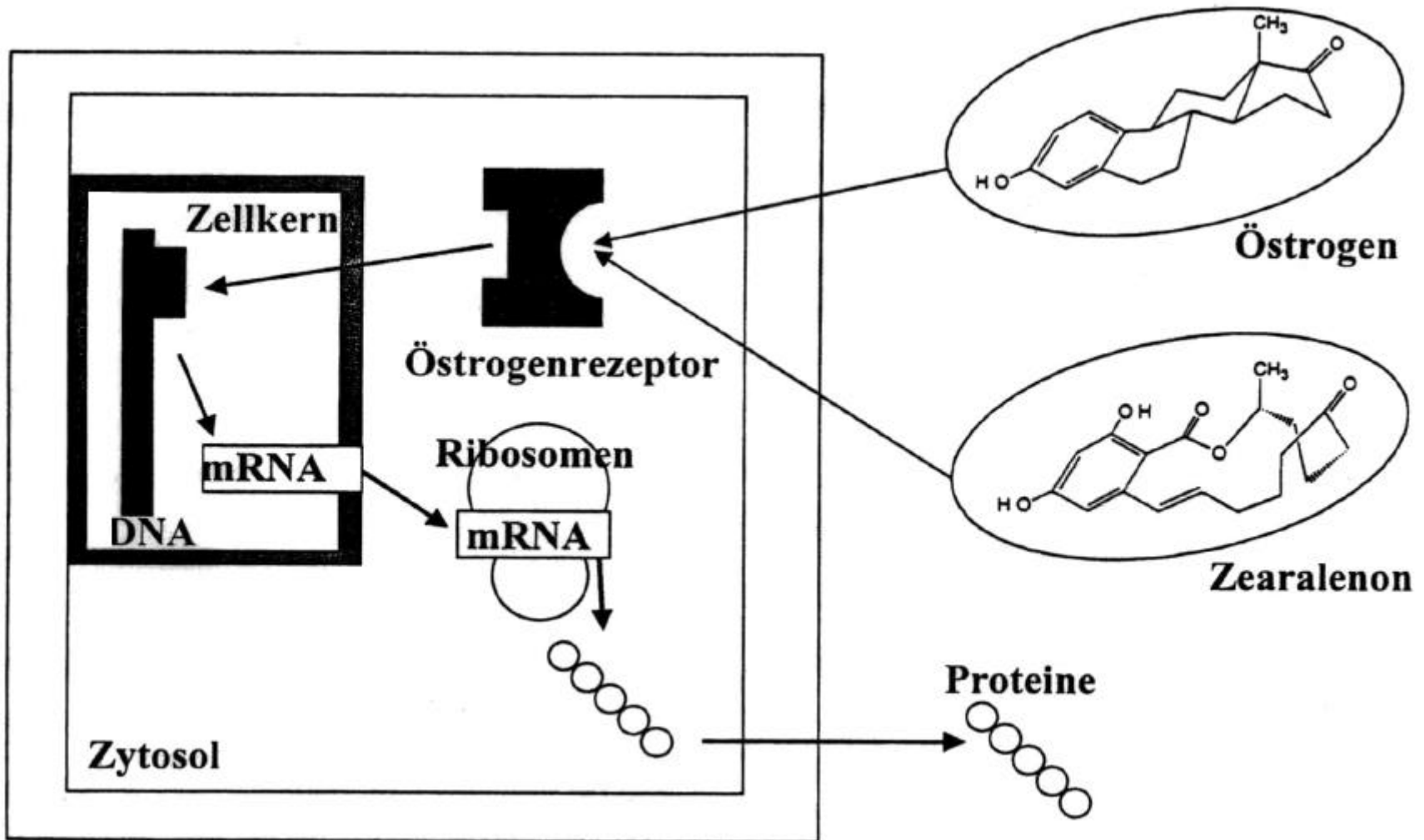
Moederkoren: farmacologisch actief

Trichothecenen

- Remming eiwitsynthese ® celdeling – celdood
  - huidaandoeningen (T-2)
  - darmschade (DON, T-2)
  - immuunsuppressie
  - lagere voeropname, voerweigering, braken (DON)

Werkingsmechanisme Zearalenon

Mycotoxinen, diergezondheid en dierprestaties (1)

- Effecten op immuunsysteem**
  - gevoeligheid infecties**
  - afname effectiviteit vaccinaties, medicijnen**
- Orgaanschade**
- Effecten op reproductie**
- Afname zoötechnische prestaties**

Varkens (2)

DON: lagere voeropname en groei (>1000 µg/kg)

hogere gevoeligheid infecties

verschil zuiver DON (>4000 µg/kg) versus

DON in grondstoffen (>1000 µg/kg)

T-2: huidaandoeningen

Varkens (3)

ZEN: klinische effecten

- Zwelling en roodkleuring vulva**
- Vergroting baarmoeder en tepels**
- Onregelmatige cyclus**
- Vertraging pubertijd gelten**

Varkens (4)

ZEN: reproductieve effecten (< 180 µg/kg)

- Verminderde vruchtbaarheid**
- Embryonale sterfte**
- Slechte ontwikkeling biggen**
- Minder gespeende biggen**

Varkens (5)

Ochratoxine A

- **Groeivertraging, lagere voeropname**
- **Veel drinken en urineren**
- **Verstoorde nierfunctie**
- **Immuunsuppressie**

Varkens (6)

Ochratoxine A – gevoeligheid infecties biggen

type infectie	controle	OTA 1 ppm	OTA 3 ppm
Salmonella (dag 13)	0%	33%	100%
Vibrio (dag 47)	0%	–	33%

Bron: Stoev et al., 2000

Varkens (7)

Ochratoxine A

- **Passeert placenta: effect op foeten (>1000 µg/kg)**
  - **lager geboortegewicht**
  - **staartnecrose**
  - **spreidzit**

Varkens (8)

Moederkoren

- **Actieve bestanddelen: ergot alkaloiden**
- **Agalactie zeugen**
- **Geringe groei en uitval biggen bij de zeug**
- **PDV verordening: 0,1 %**

Pluimvee (9)

Ochratoxine A:

- **Grotere vatbaarheid voor infecties**
- **Nierschade, verminderde prestaties**
- **Slachtkwaliteit ⁻ : inwendige kneuzingen en bloedingen**
- **Vuilschaligheid (urinevlekken)**
- **Lagere eiproductie**

Effecten: < 500 µg/kg voer

Pluimvee (10)

**T-2: kaasachtige necroseplekken snavel,
lagere eiproductie en broeduitkomsten**

(<400 µg/kg)

DON: minder gevoelig dan T-2 (<2.500 µg/kg)

ZEN en moederkoren: weinig gevoelig

Schatting mycotoxinenbelasting

Conclusies

Pluimvee: geen problemen

Varkens: DON: negatieve effecten mogelijk

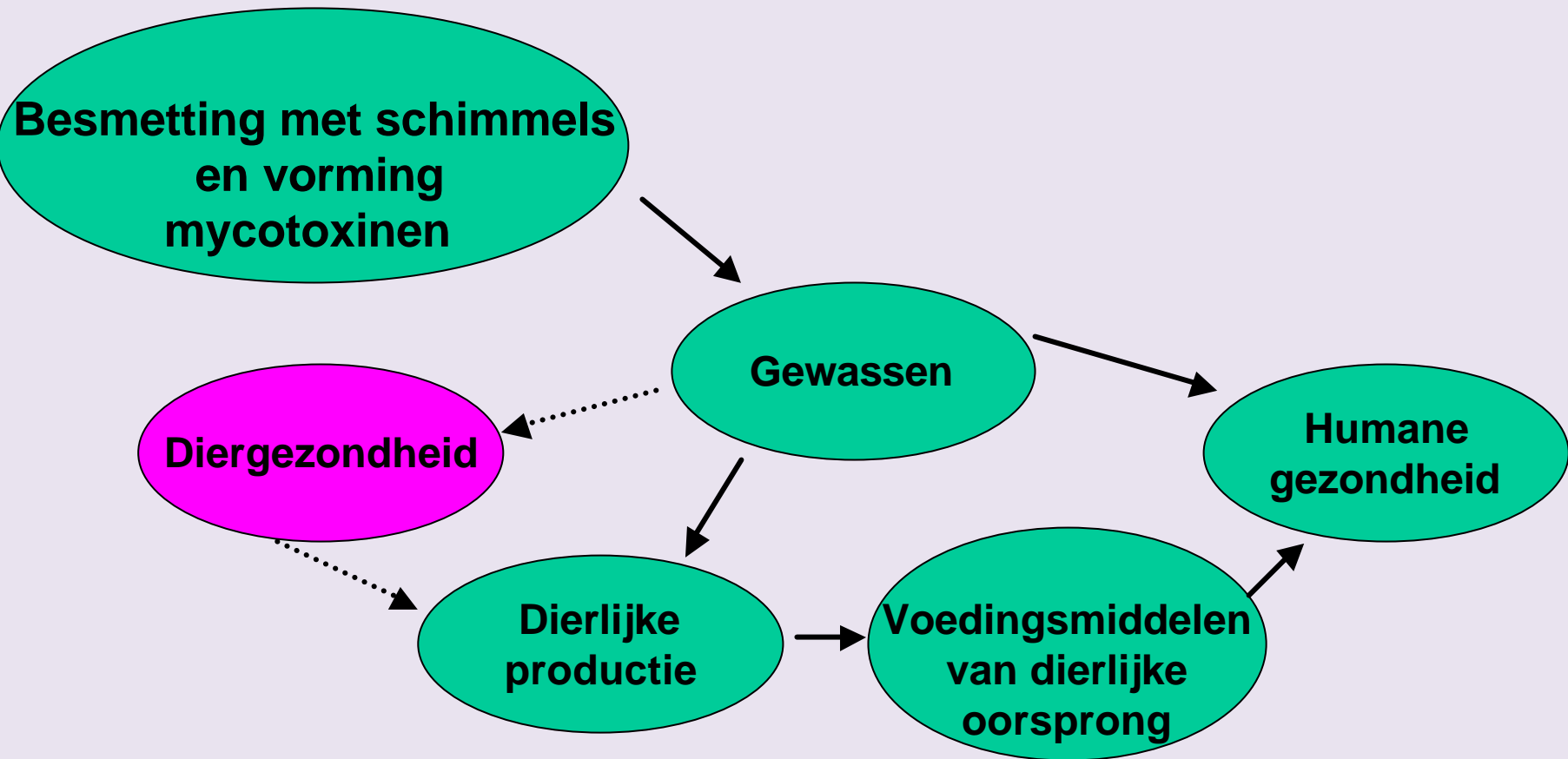
ZEN grote kans op negatieve effecten

gem. dragend zeugenvoer: 208 $\mu\text{g}/\text{kg}$

en lacterend zeugenvoer: 84 $\mu\text{g}/\text{kg}$

Mycotoxinen in de voedselketen

Volgens Oswald, INRA, Frankrijk

Overdracht van mycotoxinen naar dierlijk product

Lot van mycotoxinen in het dier:

- Mate en snelheid van absorptie uit maagdarmkanaal**
- Verdeling over de weefsels**
- Biotransformatie en uitscheiding**

Afzonderlijke mycotoxinen

- AFB:** EU regelgeving ® geen residu probleem
- Trichothecenen, ZEN:** geringe overdracht dierlijk product
- OTA:** bindt aan eiwitten, ophoping in dierlijk weefsel ® lever, nieren, bloed
- Moederkoren:** gemetaboliseerd en uitgescheiden
- CPA (cyclopiazonzuur):** substantiële overdracht

Relatieve humane blootstelling van mycotoxinen via dierlijke producten

mycotoxine	overdracht (%)	relatieve blootstelling (%)
AFB1	0,2-2	< 10
OTA	spoor-20	<10
T-2	0,003-1	<5
DON	0,3	<1
ZEN	1-2	0-50
CPA	10-70	?

Conclusies

- **Mycotoxinen in veevoedergrondstoffen kunnen een risico vormen voor diergezondheid en dierprestaties**
- **ZEN: reëel risico in zeugenvoeders**
- **DON bij hogere besmetting risico in varkensvoeders**
- **Mycotoxinen in dierlijke producten van varkens en pluimvee: geen serieus risico voor de volksgezondheid**